

til at gaa i Spidsen for en Forfatningskamp mod det nuværende Landsting.

Det er i det hele taget min Tro, at alle Forfatninger i og for sig kunne være lige gode, blot de opfyldte den Betingelse, at de ere udgaaede af en fredelig Forhandling og saa stor Enstemmighed som muligt i Befolkningen. Jeg tror, at alle Forfatninger omtrent vilde være brugelige, naar blot alle Partier vare enige om at opfylde en eneste Betingelse, nemlig at holde dem. Det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) ønsker gerne at sammenligne vore Forhold med Englands. Og jeg tror ogsaa, at han paa sin Vis har bidraget til at udvikle vore politiske Forhold noget i Retning af, skal jeg sige, det engelske System. Jeg ønsker ham Held i hans fortsatte Bestræbelser i saa Henseende. Jeg deler ganske de af ham fremsatte Anskuelser. Men jeg tror, at netop den Kamp, som i Øjeblikket truer i England, viser, i hvilken Grad det engelske Folk — jeg havde nær sagt i Modsætning til det ærede Medlem fra Æbeltoft — er bange for at komme ud i en Forfatningsstrid. Stillingen er i Virkeligheden den, at hverken det liberale Parti eller det konservative Parti ønsker Kampen, nej, de søge paa alle mulige Maader at slippe uden om den, fordi Folket, forfatningsmæssigt og traditionsmæssigt, ikke vil ud i en saadan Kamp, hvor de have meget vanskeligt ved at tage Parti, fordi Kampen vil dele det engelske Folk efter andre Delingslinier, end man hidtil er vant til.

Det er saa ofte blevet fremhævet, at det næsten er blevet et Evangelium, at alle ere enige om, at vor nuværende Forfatning er umulig. Jeg kan ikke dele den Mening. Ganske vist er jeg ikke særlig begejstret for den nuværende Forfatning, men jeg kan langtfra indrømme, at den er umulig eller ubrugelig. Den er i Fortiden bleven misbrugt, og i Øjeblikket trues den med atter at blive misbrugt af den højtærede Konseilspræsident. Højre misbrugte i sin Tid i Firserne den nuværende Grundlov politisk mod dens Aand og Mening. Jeg tror ikke, at de 2 Mænd, der særlig bære Ansvar for den nuværende Grundlov, paa den ene Side Grev Frijs og paa den anden Side J. A. Hansen, nogen Sinde have tænkt paa eller anet, at Grundloven vilde faa den Anvendelse, den fik i Firserne. Og de have heller ikke tænkt sig noget saadant som den Opløsning af de kongevalgte, hvormed den nuværende Konseilspræsident truer med at sprænge Forfatningen. Det er ofte sagt, at man kun

har faa positive Beviser for, hvad Grundlovsfædrenes Mening egentlig var. Men jeg vil dog henpege paa den Kendsgerning, at da Grev Frijs som Konseilspræsident i 1870 første Gang fik et Flertal imod sig i dette Ting, indgav han faa Dage efter sin Afskedsbegøring og gik sin Vej. Jeg ser deri en tydelig Tilkendegivelse af, hvad der var hans Mening. Hvad enten man vil fortolke Parlamentarismen rent eller tage den blandet, som den nuværende højtærede Konseilspræsident nu anbefaler, tvungen af Omstændighederne, er det min Overbevisning, at Grev Frijs' Mening med at gaa var at henvise Regeringen til, at den maatte staa i et saadant Tillidsforhold til Folketinget, at den kunde gennemføre de Ting, den vilde, ellers maatte den gaa. Naar man nu vender sig til det andet Stridsspørgsmaal, Spørgsmaalet om de kongevalgte, skal jeg henpege paa en omtrent samtidig fra J. A. Hansen fremsat Udtalelse angaaende de kongevalgte, som ganske falder sammen med den Anskuelse, der nu hævdes fra vor Side. Jeg tror, at det er Bevis for, at man baade fra Venstres Side og fra konservativ Side har tænkt sig, at Grundloven vilde blive brugt i den Aand, som den nu er anvendt i siden Systemskiftet i 1901. Det er min Overbevisning, at hvis det havde været Tilfældet før, havde vi ikke nu i Dag staaet og drøftet Grundlovsændringer, og saa havde vi ikke haft saa mange højtærede Socialdemokraters Selskab her i denne Sal, og saa vilde vi have haft en langt sundere og roligere Udvikling end den, vi have haft. Det er min Overbevisning, at denne min Opfattelse breder sig og er herskende i meget vide Kredse af den konservative Befolkning.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) talte om: hvis vi havde haft en hundreaarig parlamentarisk Udvikling. Det falder ganske sammen med mit Synspunkt. Jeg tror, at vor nuværende Forfatning vilde være i Stand til ad praktisk Vej, ad Traditionens Vej at udvikle sig med Hensyn til Forholdet mellem de 2 Ting saaledes, at Forfatningen i enhver Henseende vilde vise sig at være brugelig for alle Partier. Men den aarhundredgamle Tradition, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) raaber paa, og som jeg ogsaa ønsker, faar man ikke ved hvert 7de—8de Aar at komme med Forslag til Grundlovsforandring. Den faar man kun ved gennem indbyrdes Tillid og indbyrdes